

LISANNE SPAANDER

**VECHTERS
BAAS**

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC* om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2020 Lisanne Spaander
Tekstschrijver: Jasmine Groenendijk
Omslagontwerp: bij Barbara
Omslagbeeld: Bibi Dikken
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Huizen
Foto auteur: Stefan Schipper
Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 0632 1
ISBN 978 94 027 6022 4 (e-book)
NUR 320
Eerste druk oktober 2020

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Sebes & Bisseling Literary Agency te Amsterdam en is mede mogelijk gemaakt door Stichting Roparun.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

ALLEEN

De motor van de bus draait al, de chauffeur zet de ruitenwissers aan. Ze zwiepen dikke regendruppels terug de lucht in.

Door de voorruit zie ik mijn moeder naast haar fiets staan. Zonder paraplu. Als het binnen in je regent, voel je het niet meer als het buiten ook regent. Ze zwaait, haar anders zo levenslustige ogen staan verdrietig. Ik zwaai terug. We huilen naar elkaar.

Als ik door het gangpad loop, zie ik door mijn tranenwaas heen de vertrouwde gezichten van mijn klasgenoten. Snel loop ik naar achteren. De bus zou een halfuur geleden al vertrekken, maar mijn klas heeft op mij gewacht. Van alle kanten voel ik ogen priemen, in mijn zij, mijn borst, mijn hoofd. Wie loopt er dan ook zo emotioneel een bus in voor een schoolreisje? Karin en Maike kijken me met grote ogen aan.

‘Wat zei de arts?’ vraagt Karin. Ze praat zachter dan ik van haar gewend ben.

‘Het is niet goed.’ Dan besluit ik het beest maar gewoon bij zijn naam te noemen. ‘Ik heb kanker.’ De woorden vliegen voor het eerst de wereld in. Uit mijn mond. Die voelt als de mond van iemand anders. Die vastzit aan het lijf van iemand anders. Waar iets in groeit wat niet van mij is.

Karin en Maike verstijven.

Niet doen, denk ik. Waarom doen jullie ineens zo anders? Karin zit nooit zo stil; ze praat en lacht altijd uitbundig. Maike kijkt me nooit zo plechtig aan. Meestal grijnzen wij naar elkaar, als we bijvoorbeeld onder leestijd samen wegfietsen om een ijsje te gaan eten bij McDonald’s. Sla jullie armen om me heen, knuffel me nou. Maar zij zitten daar en ik sta hier.

Ik draai wat met de punt van mijn laars in de vloer. Ik kijk om me heen; alle stoelen zijn bezet. Niemand zegt iets, niemand beweegt.

Voor in de bus zie ik een lege stoel, naast een meisje dat ik alleen af en toe spreek. We zeggen 'hoi' tegen elkaar. Haar grote bruine ogen kijken mij liefdevol aan. Ze opent haar mond, maar er komen geen woorden uit. Langzaam draait ze haar hoofd, en dan haar hele lijf van mij af. Ze begint te praten tegen de meiden achter ons. Alle drie hadden ze een fantastisch weekend, zo te horen. Ik duik in mijn eigen hoofd. Het laatste wat ik nu wil horen is hoe leuk iemands weekend is geweest. Hun gesprek had het mijne kunnen zijn, hun verhaal het mijne. Nu is mijn verhaal er een van mij alleen hier in deze bus. Waarom wilde ik per se mee vandaag? Was ik maar thuisgebleven.

Ik voel een hand op mijn schouder. Mijn dramadocent kijkt me bezorgd aan. Ik vertel hem over het nieuwe monster dat mijn leven binnen is komen groeien. Dat mee-eet van mijn bord, dat zijn kop iedere nacht op mijn kussen legt, dat in dezelfde spiegel kijkt. Naar zichzelf, naar mij. Dan veeg ik mijn wangen droog met mijn mouw. Vandaag moet een leuke dag worden, laten we gewoon plezier maken. Gewoon, alsof daar niets bijzonders aan is.

Terwijl ik naar voorbij schietende stukken weiland, koeien en slootjes kijk, denk ik aan plezier maken zonder zorgen, dat is het fijnste wat er is. Hoe kan iets wat zo simpel klinkt ineens zo moeilijk lijken?

Stel nou dat ik echt doodga, hè, dan ga ik briefjes schrijven aan de mensen van wie ik hou. Aan mijn moeder, aan mijn broertje, en ook aan mijn vader. Wat zou ik hem schrijven? Ik ken hem eigenlijk niet zo goed meer.

Ik schrik op. De deur van de bus gaat open, we zijn in Gent. Iedereen loopt achter elkaar het trapje af. Buiten snuif ik de frisse lucht op. Voor ons staat een soort kerk.

'In het museum vormt iedereen een groepje van vier,' hoor ik onze godsdienstlerares boven onze hoofden uitroepen.

Ik loop naar Karin en Maïke. Ze glimlachen naar me. We stappen het gebouw binnen en krijgen een vel papier in onze handen gedrukt waar we opdrachten op moeten invullen. Als we alle vragen over de schilde-

rijen hebben beantwoord, mogen we de rest van de middag doen wat we willen. Als we maar om zes uur terug zijn bij de bus. Zwijgend lopen we door verschillende zalen en we praten alleen om te overleggen over de antwoorden. Karin en Maike wisten dat ik de laatste tijd onderzoeken had, ze wisten dat ik op mijn uitslag zat te wachten.

Mijn klachten begonnen in de zomervakantie, toen ik met een vriendin op vakantie was in Oxford. Na een dag door de stad te hebben gelopen, voelde ik een gemeen stekende pijn in mijn linkerlies. Toen ik naar de wc ging, kwamen er maar kleine straaltjes plas uit. Wat gek, dacht ik. Het maakte me bang, deze klachten waren allemaal zo vaag. Het zal wel overgaan, dacht ik.

Ik wilde geen zeur zijn, zoals de klasgenoten die al gaan klagen als ze een beetje hoofdpijn hebben. Ik wilde laten zien dat ik sterk ben, daarom vertelde ik niemand over mijn klachten. De pijn kwam en ging. Ik had ook andere klachten; ik voelde steken in mijn rug, moest overgeven en was vaak duizelig. Toen kwam het moment dat ik de trap op wilde lopen en mijn been het niet deed. Ik probeerde het met alle kracht op te tillen, maar er gebeurde niets. 'Het lukt me niet,' riep ik gefrustreerd naar mijn moeder. Met grote ogen kwam ze aangerend. 'Het lukt niet' is iets wat ze nog nooit uit mijn mond heeft gehoord. Als iets moeizaam gaat, bijt ik me er juist in vast, dan doe ik er alles aan om het wel te laten lukken. Nu kwam ik ineens de trap niet op, iets wat doodsimpel is. Bang kroop ik die nacht bij mijn moeder in bed. De volgende dag vond mijn moeder het tijd om naar de dokter te gaan. De pijn was weer weggetrokken, dus voor mij hoefde het niet. Ik was bang voor wat de dokter zou gaan vinden. Vanmorgen vielen alle puzzelstukjes in elkaar tot één grote puzzel: kanker.

Terwijl we door het museum lopen, hebben we het nergens over, we lopen gewoon. Een stuk minder spraakzaam dan normaal. Ik baal van die gekke spanning die nu tussen ons in hangt. Tot mijn opluchting wordt die doorbroken zodra we een zaal met een hoge glazen koepel in

stappen. Rondom de ruimte staan een soort Romeinse pilaren. Als twee gladiatoren staan Luuk en Sander in het midden, in het daglicht. Ze houden allebei plechtig een hand op hun borst en zingen, tweestemmig. We lopen op ze af en dan zet ik de volgende stem in, een octaaf hoger. Karin en Maïke volgen. Onze stemmen galmen heerlijk door de zaal. We kijken elkaar aan en schieten in de lach.

Luuk wenkt Karin om dichterbij te komen en grist dan snel het opdrachtenvel uit haar hand en begint druk haar antwoorden over te schrijven. Karin heeft altijd alle antwoorden goed. Zelfs als ze niet leert, haalt ze nog een hoog cijfer. Wij leggen onze papieren erbij op de grond en schrijven alles van elkaar over. Zo, klaar. Nog drie uur om de stad in te gaan.

‘Kom, we gaan shoppen.’ Maïke pakt mijn hand en trekt me mee. Karin volgt. De jongens druipen af. Dit is wat wij doen; samen zingen, shoppen en lol maken. Al sinds we bij elkaar in de klas kwamen op de theaterhavo. Net als iedere havoleerling volgen wij reguliere vakken, zoals wiskunde, geschiedenis en biologie. Maar wij krijgen tussendoor ook zang-, dans- en theaterlessen. Ook buiten die lessen om zijn we vaak in het muzieklokaal te vinden. Alle muren hangen daar vol met verschillende soorten gitaren, op de tafeltjes staan keyboards en er is een apart oefenhok met een drumstel. Luuk heeft zijn eigen sleutel van het lokaal. Toen hij hem eens mocht lenen van onze muziekdocent, is hij naar de sleutelmaker gefietst en heeft hem laten namaken. In onze pauzes zitten we te zingen, te jammen op de instrumenten, maar vooral ook veel te kletsen.

Zelfs nu we in het eindexamenjaar zitten moet er altijd gedanst, geacordeerd en gezongen worden door onze klas. Dat is onze gezamenlijke tweede natuur.

Ik wil dat we blijven doen wat we altijd doen. Dat alles blijft zoals het is. ‘Ik vergeef het jullie dat jullie me lieten zitten in de bus,’ fluister ik zachtjes in mezelf.

Die middag geef ik al het geld dat ik die maand achter de bar verdiend heb uit aan een vest. Van zwarte wol met een soort witte ijssterren erin. Dit vest gaat mij geluk brengen.

‘Wauw, die staat je echt goed,’ zeggen Maike en Karin. Dit soort gewone momenten zijn waardevol, besef ik. We lopen winkel in, winkel uit en laten allerlei dingen door onze handen gaan.

Alsof Karin mijn gedachten leest, zegt ze: ‘We blijven gewoon lol hebben met elkaar, wat er ook gebeurt.’

Weer stap ik een halfuur te laat de bus in. Maar dit keer niet alleen.

HEEL-DICHTBIJ-IN-MIJN-BEDSHOW

De volgende dag kom ik samen met mijn vader en moeder aan in het ziekenhuis. We lopen door een lange gang. Er rijden golfkarretjes die je van de ene naar de andere kant kunnen brengen. We nemen een afslag en komen in een witte ruimte met kleurrijke stoelen, een poging om de boel wat op te vrolijken. Elke kleurencombinatie staat voor een andere afdeling.

We gaan zitten op drie oranje met gele stoelen. ORTHOPEDIE staat er op een bordje.

Ik voel me verdrietig en blij tegelijk. Verdrietig, omdat er iets kwaadaardigs in mij groeit. Blij, omdat we hier samen zitten; mijn vader, mijn moeder en ik. Ik was zeven toen ons 'samen' ineens weg was; mijn ouders gingen scheiden. Mijn vader kreeg een nieuwe vriendin, mijn moeder, mijn broertje Ruben en ik vormden nu ons eigen gezin in een nieuw huis. Het verdriet over de scheiding liet bij ons allemaal zijn sporen na. Dat zorgde ervoor dat de rollen nu anders waren; ik ving mijn moeder op met haar verdriet, voelde me de verantwoordelijke in huis, en mijn vader was afwezig.

Vandaag is het mijn moeder die mij wil beschermen en mijn vader die er ineens helemaal voor mij is. We zitten hier met onze neuzen dezelfde kant op. Samen gaan we voor hetzelfde doel. Ik had liever een ander doel gehad dat ons weer bij elkaar bracht, maar vandaag ben ik toch ook blij.

Ik hoor mijn naam en keer met mijn gedachten terug naar de wacht-ruimte. We nemen plaats in een klein wit kamertje. Voor ons zit een vrouw in een witte jas. Haar blonde haren zitten in een staart gebonden,

op haar wangen staat een roze blos. Ze ziet er gezond uit, alsof ze immuun is voor de ziekten die ze behandelt. Ze legt uit dat zij orthopeed is en gespecialiseerd is in botten. Een bottendokter dus. Ik kan me moeilijk concentreren op de woorden die uit haar mond stromen. Het enige wat ik blijf horen, als een druppende kraan, is 'kwaadaardig' en 'twaalf bij twaalf'. Twaalf bij twaalf centimeter. Voor sommige dingen is dat heel klein. Voor een baby bijvoorbeeld. Was het maar een baby in plaats van een tumor. Want voor een tumor is twaalf bij twaalf centimeter groot, veel te groot.

Ik heb een Ewing-sarcoom, dat is een zeldzame vorm van kanker die vooral bij oudere kinderen en jongvolwassenen voorkomt en meestal ontstaat in het bot. Bij mij zit de tumor in mijn schaambot. Dat verklaart de hevige pijn die ik de afgelopen tijd in mijn lies had. De inhoud van mijn tumor is anderhalve liter.

'Waar zit die tumor dan? Ik bedoel: waar blijft het allemaal? Je ziet niks aan mij vanaf de buitenkant,' zeg ik verbaasd.

De arts kijkt even naar mijn buik. 'Omdat je zo jong bent, beweegt alles nog mee in je lichaam. De tumorcellen bewegen zich als een soort tentakels door je lichaam heen, door je bot en je vaginawand bijvoorbeeld. Bij volwassenen zie je vaker een duidelijke bult, bij kinderen zijn tumoren lastiger zichtbaar van buitenaf, omdat ze naar binnen groeien. Dat maakt kinderkanker moeilijker om te ontdekken. Er wordt ook wel eens gezegd dat kinderkanker een andere ziekte is, met dezelfde naam.'

Er blijken cellen in mijn bekkengebied te hebben losgelaten; die zijn gaan zwemmen door mijn bloedbaan en hebben zich vastgegrepen in mijn longen, waar uitzaaiingen in te zien zijn.

Mijn ouders beginnen allemaal vragen te stellen, de arts geeft antwoorden. Ik zit als versteend op mijn stoel. Dan buigt ze wat voorover en kijkt mij aan: 'We starten met chemotherapie, gevolgd door een operatie waarbij we de tumor verwijderen, als dat technisch mogelijk is, daarna nog een periode met chemotherapie en eventueel bestralen.'

Het voelt alsof ze het over een ander heeft. Dit gebeurt alleen bij

anderen, in films en in boeken. Ik hoor alles aan, maar het komt niet binnen. Het kan niet binnenkomen, want ik heb nog veel te veel plannen. Ik wil mijn eindexamens halen en een Engelse cursus gaan volgen. Met mijn gedachten probeer ik te ontsnappen aan deze plek. Maar dan kom ik uit bij het beeld van mijn oma die stil in haar kist ligt. Zij had ook kanker, non-hodgkinlymfoom. Ze overleed een dag na mijn zevende verjaardag. Nu komt het ineens allemaal heel erg dichtbij. Ik ben bang voor al die behandelingen die de arts noemt, maar ik wil sterk blijven, alsof ik dit allemaal wel even doe. Alsof het de normaalste zaak van de wereld is om chemotherapie te ondergaan.

Ik forceer een glimlach op mijn gezicht voor de arts.

‘En hoe groot is de kans...’ Mijn vader kucht en schuift wat heen en weer op zijn stoel.

‘Het is moeilijk om voorspellingen te doen, elke persoon en elke situatie is uniek. Over het algemeen ligt de overlevingskans van patiënten met een Ewing-saroom met uitzaaiingen tussen de vijfenvijftig en zeventig procent.’

Ik krijg het warm hier in dit kamertje, ik wil naar huis. Moeizaam slik ik de dikke prop die zich in mijn keel heeft gevormd weg. Snel stel ik een praktische vraag, om mijn tranen terug te dwingen. ‘Hoelang duren de behandelingen?’

‘Het totale behandelingstraject zal ongeveer een jaar duren.’

‘Een jaar?! Maar ik wil nog wel dit jaar mijn eindexamens halen.’

‘Dat is een heel goed streven.’

En dan is het stil in het witte kamertje.

Een week later meld ik me om acht uur ’s morgens in het ziekenhuis. De komende maanden krijg ik zes zware chemokuren met steeds drie weken hersteltijd daartussen. Voor elke kuur moeten mijn bloedwaarden aantonen dat mijn lichaam dit aankan. Dit houden ze streng in de gaten. Na mijn operatie en bestralingen volgt er nog een serie van acht lichtere chemokuren.

Mijn moeder staat naast mij. We hebben afgesproken dat mijn vader de komende maanden elke vrijdag met mij meegaat naar het ziekenhuis. Dat stelde hij zelf voor.

Niet veel later lig ik in een kamertje voor mij alleen op afdeling Q2 De Zee, de kinderafdeling van oncologie, oftewel de kankerafdeling. Ik voel me gespannen over de ingreep die me te wachten staat, maar ik voel ook een gek soort rust. Eindelijk weet ik nu waar mijn pijntjes vandaan komen. Maandenlang werd ik met mijn pijnklachten van het kastje naar de muur gestuurd. Ik zou een liesbreuk hebben en later bleek het toch fibreuze dysplasie, een poreus bot. De doktersassistent zei dat ik zelf maar op Google moest opzoeken wat dat precies inhield. Intussen voelde ik aan dat het niet goed zat in mijn lijf, dat maakte me wanhopig. Daarom ben ik opgelucht dat we nu weten hoe ik geholpen kan worden.

Ik heb het blauwe operatiejasje al aan. Om mijn pols zit een bandje met mijn naam, geboortedatum en een barcode waarmee ik gescand kan worden. Als een pak melk in de supermarkt. Nooit eerder lag ik in het ziekenhuis. Dit is een nieuwe wereld.

Ik hoor de deur opengaan en zie een vrouw in een witte jas binnenkomen, ze stelt zich voor als de chirurg die mij straks gaat opereren. Nadat we kort praten over hoe het met mij gaat, gaat ze over tot de orde van de dag.

‘Je moet weten dat de behandelingen die je straks ondergaat, schadelijk kunnen zijn voor je vruchtbaarheid. Maar we kunnen je vruchtbaarheid sparen door nu een eierstok te verwijderen en in kleine stukjes in te vriezen. Mocht je later een kindwens hebben, dan kunnen we dit weefsel ontdooien en terugplaatsen. Zo kun je toch zwanger worden van een genetisch eigen kind. Het is nog een experimentele behandeling. Maar is dit iets wat je zou willen? Denk er maar een momentje over na.’

Ik wil hier nog helemaal niet over nadenken. Als klein meisje voelde ik al dat ik ooit moeder wil worden. Ooit, een ver-van-mijn-bedshow.

Maar nu is het ineens een heel-dichtbij-in-mijn-bedshow. Ik zucht, haal diep adem en zucht dan nog eens, dieper en luider. ‘Als jullie denken dat dat beter is.’

Op de linkerkant van mijn onderbuik wordt een smiley getekend. De chirurg drukt de dop op de stift, aan de achterkant. Dit was pas het begin van haar tekening. ‘We zullen ook een toegangspoort voor de chemovloeistoffen moeten aanbrengen, een zogeheten port-a-cath. Dat is een kastje dat we onder je huid plaatsen en dat met een slangetje op de grote ader vlak boven je hart is aangesloten. Je oppervlakkiger gelegen aderen kunnen namelijk pijnlijker en harder worden door de chemo, waardoor aanprikken een uitdaging zou worden.’

Ik krijg twee opties voor het plaatsen van dit kastje: boven mijn borst of in mijn zij. Omdat ik nog op mijn zij wil kunnen liggen, kies ik voor boven mijn borst. Weer krabbelt ze op mijn huid, dan stopt ze de stift in haar borstzak. Ze legt even haar hand op mijn onderarm. ‘Je kunt nu ieder moment gehaald worden door de verpleging om naar de operatiekamer te gaan.’

Ik slik, alle nieuwe informatie duizelt me een beetje.

Als ik later met bed en al door de gang word gereden, stroomt de spanning door mijn lichaam. Nu kijken mensen naar mij alsof ik al zo ziek ben dat ik in een bed vervoerd moet worden. Ik kijk maar naar het plafond, om die starende mensen niet aan te hoeven kijken. Ik wil niet dat ze mij zien als ziek meisje in een bed. Dat is niet wie ik ben.

We stoppen, omdat mijn moeder een groen pak aan moet doen en een haarkapje op moet zetten om verder mee te mogen.

‘Je ziet er echt niet uit,’ lach ik. Het leidt me heel even af van alle spanning die ik voel.

We rijden een grote witte ruimte binnen, waar alles er steriel uitziet. Ik zie apparatuur staan en een tafel die vol ligt met instrumenten. In het midden van de kamer staat een operatietafel, waar ik op moet gaan liggen. Mijn onderbroek hou ik aan, helemaal naakt voelt te naakt. Om mij heen staan heel veel mensen, ik denk wel een stuk of vijftien, het

lijkt wel een orkest. Ieder bespeelt zijn eigen instrument. Samen vormen ze één geheel, spelen ze één lied.

Naast me staat de dirigent, de arts. Ze houdt een lijst vast en stelt het team en mij allemaal vragen. Wat voor operatie ik ga krijgen en aan welke kant. Ik word aan allerlei draadjes gekoppeld.

‘Om je zuurstof en hartslag in de gaten te houden,’ legt een van de orkestleden uit. ‘Als een van de twee te laag wordt, dan moeten we bloed of zuurstof bij geven.’

Het geeft een veilig gevoel dat ze mij goed in de gaten houden en voor mij zullen zorgen als ik straks onder narcose ben. Iedereen wacht op het startsein dat dit optreden doet beginnen. Ik krijg een mondkapje voor en kijk mijn moeder nog even aan; ze geeft me een glimlach mee naar dromenland.

Ik open mijn ogen en voel een golf van misselijkheid opkomen.

Een verpleegkundige snelt naar mij toe. Net op tijd houdt ze een bakje onder mijn mond. Ze fronst haar wenkbrauwen. ‘Heb je soms last van wagenziekte?’

Ik knik sloom, de narcose is nog niet helemaal uitgewerkt. Ze vertelt dat ik voortaan een andere narcose krijg, waar ik minder ziek van word. Ik krijg een paar slokjes water en laat mijn hoofd weer in het kussen vallen.

Als ik wakker word, lig ik in mijn eigen kamer op de kinderafdeling. De muren zijn knalgeel, er zijn hier en daar grijze muizen op geschilderd. Mijn buik doet ontzettend veel pijn. Hij voelt opgeblazen, maar ziet er gewoon plat uit.

Weer een andere zuster komt mijn kamer binnenlopen. Ze kijkt naar mijn hand waarmee ik over mijn buik wrijf. ‘Wat je voelt is de paar liter gas die ze in je buikholte hebben geblazen tijdens de operatie. Dat doen ze om het zicht voor de arts te verbeteren en schade aan je lichaam te voorkomen. Hier, ik geef je wat tegen de pijn.’

Boven mijn rechterborst zit een bobbel. Het is mijn port-a-cath. Het kastje ligt blijkbaar vlak onder mijn huid, want ik zie de grijze kleur erdoorheen komen. Ik durf het niet aan te raken, ik vind het een gek idee dat er een vreemd object in mij zit.

Ik krijg één dag om bij te komen van de operatie, dan gaan we starten met de chemo. Twee verpleegsters komen mijn kamer binnen. Ze stellen zich voor en leggen uit dat ze altijd met z'n tweeën zijn als ze chemo gaan toedienen, zo kunnen ze elkaar controleren. Het is van levensbelang dat de juiste hoeveelheid en juiste snelheid van indruppelen wordt aangehouden.

De verpleegster die zich net met een lieve lach voorstelde als Inge, smeert een verdovingszalf op mijn huid. Een paar minuten later drukt ze een grote naald door mijn huid het kastje in. Het is een vervelend gevoel, maar gelukkig heeft het zalfje ervoor gezorgd dat ik geen pijn voel.

‘Hij zit perfect, kijk, er komt gelijk bloed terug.’ Weer wat geleerd. Ik leer hier allerlei nieuwe dingen, dingen die ik niet in mijn schoolboeken terugvind. Bijvoorbeeld dat chemotherapie per toeval is ontdekt tijdens de Tweede Wereldoorlog bij een ongeluk met mosterdgas, een strijdgas dat was bedoeld om de vijand mee uit te schakelen. En dat er niet zoets is als één chemovloeistof. Er zijn heel veel soorten stoffen die kankercellen doden of de celdeling remmen – zogeheten cytostatica. Ze maken alle snel delende cellen stuk, ook goede. Daardoor gaat mijn haar uitvallen en kan ik wondjes in mijn mond krijgen.

Inge komt met een grote zak vol vloeistof in haar handen aanlopen. Ik zet grote ogen op.

‘Niet schrikken, dit is maar een zoutoplossing. Hiermee spoelen we straks je port-a-cath en het slangetje goed door en het zorgt ervoor dat alle chemovloeistof in je lichaam komt.’ Ze hangt de zak aan mijn chemopaal, mijn nieuwe vriend, die dag en nacht aan mijn zijde zal staan. Dan komt ze naast mijn bed staan; ze houdt een spuit in haar

handen. ‘Dit is een chemoshot dat ik nu in je bloedbaan ga spuiten. Daarna krijg je een ander soort chemo die er twaalf uur over doet om langzaam door te druppelen.’

Als Inge het shot *inpusht*, zoals ze dat noemt, voelt het alsof ze een stoeptegel tegen mijn borst drukt. Ik hap naar adem en voel me draaierig. Een metalige smaak dringt mijn mond binnen, het smaakt alsof er een muntje vastzit achter in mijn keel.

Dit gaat allemaal ontzettend snel – na een dag in het ziekenhuis loopt de chemo al door mijn kastje mijn lichaam in. Ik heb amper de tijd gehad om na te denken.